

Markéta Soukupová (Čoči)

ČTU Vyšehrad

2011

Úvodem

Chtěla jsem napsat plackovací práci na téma zpětné vazby k výpravám, oddílovým schůzkám, hrám protože člověk se často k už zahraným věcem moc nevrací. Bere si sice ponaučení z opravdu nevydařených věcí, nicméně jsou to především věci organizačního charakteru. Jak ale člověk opravdu pozná jestli se to či ono povedlo? Nezáleží jenom na přesném dodržení stanoveného plánu. Člověk by měl být pružný aby dokázal správně využívat situací a naopak, aby mohl škrtnat to, co teď opravdu nejde. Protože nejde o něj, jde především o mínění dětí, které jsou základní součástíkou stavebnice.

Na čem záleží?

Pokud se člověk dá do organizace čehokoli – hry, výpravy nebo čehokoli jiného, musí se napřed zeptat sám sebe kam míří. Rozhodující faktory jsou především: **věk, množství a pohlaví účastníků.**

Kždý oddíl si tak dle svého strukturizuje členy. Náš oddíl má třeba družiny kde jsou si všichni vcelku rovni – jsou stejného věku a družiny jsou nesmíšené. Je to vhodné především pro program na schůzky kdy je soutěž relativně rovnocenná. Naopak když je družina složená z různě starých dětí, je to asi zase vhodnější pro program na výpravách kdy jsou hry mezi jednotlivými družinami.

Typy akcí

Veškerý program se také liší dle onkrétní akce. Uvádím příklady našich akcí a toho co se kde děje, jak funguje – či měl by fungovat plán.

Schůzka

Schůzka je tím nejmenším a zároveň pro náš oddíl nejdůležitějším.

Pravidelné týdenní schůzky jsou družinové. Družiny máme 5-8 členné a jak už jsem říkala děti si jsou poměrně rovnocenné a podobně staré. (Ikdyž tedy zrovna moje družina je smíšená) Schůzky se tak liší družiny od družiny. Menší děti většinou vyžadují nějaké viditelné zužitnění získaných bodů, chtějí vidět jak se jim vede ve hrách a jsou přirozeně soutěživé. Tam je vhodná rovina dlouhodobé hry s legendou, kdy se člověk může stotožnit s příběhem Pro starší kluky (u nás Hadi 12 -14 let) je zase lepší ne už tak dbát na body ale především je fyzicky vybit, řekla bych. Starší holky zase rády něco dělají. Aktivita jako kreslení, batikování a jiné.

KEC (oddílová schůzka) Mezi jednu z našich pravidelných akcí patří oddílová schůzka tzv. KEC.

Většinou má kec nějaké zaměření jako kytičkový, uzlovací, historický, vodácko-turisticko-zeměpisný, kulturní apod. Zde už se naskýtají mírné problémy, dá-li se to tak nazvat. Původní smysl kecu, byl boj o totem, kde za

sebe společně hrají družiny. Jako čest pak bylo moci si přivázat bavlnku (družina si vybrala barvu která jí zůstává po dobu co se keců účastní a vlastně, dokud bavlnka na totemu visí) na totem (kožené kolečko). Byla to tedy soutěž která nebyla vyrovnaná a nikdy nebude. Protože máme děti menší a některé často ani neumí psát snažíme se tedy aspoň upoutat jejich pozornost, když už jim nemůže jít o výhru. (Mladší automaticky předpokládají výhru starších) Do programu tak zapojujeme nejen křížovky a poznávací soutěže ale taky hry, co si zahraje každý, ať už je to jen sbíránní pexesa (vázajícího se k tématu) po klubovně, nebo sládání básničky, či pantomima. Kec se tak neobyčejně oživí a zaplní se tak hluchá místa. Nakonec, ikdyž všichni nevyhrajou, můžeme vidět úspěch v tom že zase přijdou. Že na Keci prostě a jednoduše opakovaně chodí.

Tábor

Další oddílovou, asi tou nejvýznamnější akcí, je tábor. Letní tábor v týpí. Jezdíme každý ro na to samé místo a každý rok přijedeme na holou louku kromě sněmovního týpí a latríny. Musíme tak prvních pár dní – většinou čtyři stavět, přičemž týpí se musí postavit i s postelemi hned první den. Jelikož se tedy týden většinou nic moc neděje a mladší děti se akorát nudí, řešili jsme to v poslední době tak, že mladší děti přijely až po to týdnu (mladšími dětmi myslím 7-9). Mně to přijde jako vcelku příjemné, jelikož se nemusí vytvářet neustále zabavovací program, nicméně rozhazuje nám to program a zásady. Ve chvíli kdy se domluví že malé děti mohou přijet později, snaží se o totéž i ty starší jelikož když můžou oni proč by nemohli oni. Tři týdny s totiž zdají leckomu jako dlouhá doba. Program na táboře samém, když se všechno rozjede, se pa určuje den za dnem jednotlivě. Existuje kostra, celotáborová hra, nějaké hranice a hrubé rozvržení, nicméně jednotlivosti se nechávají na konec. Počasí je totiž nevyzpytatelné a únava taky. Z toho taky vychází nějaká pravidla jako, že když lije jako z konve, tak se toho moc nehraje, když jsou čtyřcítková vedra, hry se hrají až po svačině, den po družinových výpravách se většinou nehraje skoro nic ať má člověk čas na oddech. Všechny tahle pravidla tak pomáhají udržet všechny v kondici, klidu a dobré náladě. Jelikož tábor nemá být přehnaně vysilující a odstrašující. Tábor by měl být příjemným trávením volného času na vzduchu, stejně jako celá oddílová činnost. Na závěr tábora, provádíme, vymýšlíme a několik dní předem připravujeme závěrečný úsek, který je po celém proběhlém táboře to co je očekáváno s nejmenším nadšením – je to závěrečný úsek kde se

převážně jde několik kilometrů plní se úkoly dovednostní i nedovednostní a celé je to buď dvou nebo jednodenní. Několikrát jsem přemýšlela jestli by nebylo lepší tzv. Závěrečňák poněkud obměnit a přizpůsobit naladění a věku účastníků tábora. Je tu totiž několik problémů. Nejmenší děti čas to nejdou celou cestu se svojí táborovou skupinkou (celý tábor je rozřazen do skupinek jiné než do pražských družin – kvůli síle, jednotlivým skupin) a za druhé ti co jsou na táboře po třetí či po čtvrté zase znají okolí jako své boty a tak už pro ně obvyklá závěrečňáková cesta neskýtá nijaké překvapení. A to i přes to, že legenda je pokaždé jiná a hry probíhající cestou se taky částečně liší. Nakonec to dopadne tak že když se všichni vrátí ze závěrečňáku jsou utahaní a otrávení. Což by u velkého finále mělo být opakem. Na druhou stranu asi neexistuje žádná vhodná alternativa.

Stěžejními body jsou taky slavnostní ohně, kdy si všichni můžou zazpívat uvolněně písničky, jít spát kdy chtějí a ráno pak vstávat o hodinu později. Slavnostní ohně jsou dva a jeden těsně před odjezdem. Na tom posledním se vyhlašuje bodování – je to velká sláva, ukončení všech soutěží a rozdávají se ceny. Ceny se vybírají od nejlepšího po nejhoršího. Podle mě by ceny měly být něco jenom tak, mimochodem a neměly se stát hlavním dopingem při snaze cokoli vyhrát. Proto máme jako ceny především knihy (jež si ovšem téměř nikdo nebere) nože (o jež je často zájem) a pak různá lasa, křesadla a ony knihy – většinou je tam i jeden výtisk legendy. Když je člověk na táboře, tak to je většinou to nejhorší a nejsložitější, na jednu stranu přicházejí momenty kdy odplavávají jogurty, pálí se cibule, děti se perou a hra není připravená v jednu chvíli ale potom člověk zase několik hodin nemá co dělat. Přemýšlím jak to berou ty děti. Já když jsem byla takhle na táboře, měla jsem pocit že žádné hluché chvíle neexistují, neustále se něco dělo, hrálo a vyrábělo a nikdo mě ani nenechal spát.

Ostatní -

U většiny dalších akcí už se předem předkládají parametry pobytu takže se vytváří jakýsi užší výber a na výpravy chodí/ jezdí ti jež se jic to týká – to jsou především sportovní akce, kde si každá družina vlastně řeší program sama a každý vedoucí si zodpovídá za spokojenost svých vlastních dětí. Tak třeba, když jsem jela na běžkách s malými dětmi neustále mi tvrdily že jim je zima a že jsou unavené až do chvíle kdy jsme začali vyrábět sněhuláky a projížděli dráhy různého typu. Děti si chtějí hrát a nezáleželo tedy tolik na tom, kolik jsme za ten den ujeli, i kdyby to byly jenom 4 kilometry bylo lepší

vidět je že se smějou než že brečí že už nedojedou domů. Chápu ale zase naopak že družinu pěti 14ti letých kluků člověk potřebuje dostatečně vysílit aby se večer moc nervali v pokoji. A ono to baví víc i je, než hrát „ nějaký pitomý hry“

Poslední kategorií akcí jsou hry – po praze či kdekoli jinde. Tady je většinou již předem dáno kolik má účastníkům být a hra je tak i dimenzována.

(Legenda, čas, kostýmy/nekostýmy, rozptyl) V roce tuším 2009 jsme organizovaly (tři holky takže Y je správně) mafiánskou hru na začátku ledna.

Hra měla spoustu much, Malé zázemí, nezajištěné teplo pro stojící kontroly, obrovské hrací pole a všechno vypadalo v době hry, jako že se rozsypá.

Kontroly byly mrzuté a tvářily se jako že děti ze hry nic moc nemají. Když jsem pak ale mluvila s dětmi tak to očividně nebylo tak strašné, protože ta místa jež považovaly kontroly za poněkud nudná, byla zpestřena poměrně vysokým počtem lovců mafiánů atd. Po konci téhle hry jsme si všichni organizátoři a nehrající postavy sedli a mluvili o chybách a nějak tak, jsme to zhodnotili. To bylo poprvé a naposledy. O rok později byla opět hra která měla být 80. výročí Foglarovo Vyzvědačů a ta, jelikož organizátoři byli téměř ti samí, vycházela z minulých chyb. Spousta věcí se zlepšilo.

Názor

Jelikož práce má být o tom jak si nakonec zhodnotit akci chtěla bych vytknout hlavní body kterých si na výpravě, schůzce, akci povšimnout.

Účast

Účast je prvním záhybným bodem, ikdyž vypadá že, účast nesouvisí s budoucím programem akce, souvisí s předchozí propagací akce a nebo předchozími zkušenostmi z akcí jiných. Uvedu příklad na našem Kecu. Když na předchozím kecu bylo dost lidí ale byl dezorganizován a veškeré hry se skládaly pouze z vědomostních kvízů, pravděpodobně to nebude na děti působit zcela přesvědčivě. Rozhodnou se proto tedy nejít na kec další jelikož předpokládají že se neudá moc změn. Dále je pak důležité akci důrazně připomínat a lákat děti, ne jen tak mimochodem prohodit, že se něco děje. Musí být přilákána pozornost. Každý by měl být nalákán na to co ho zajímá.

Ohlasy během akce

– ze strany dětí – průběžně lze zaslechnout jak se kdo o čem baví, jak která hra, který výlet, a cokoli jiného vypadalo pro děti. Občas se vyplatí se dětí i rovnou hned zeptat jak by ten onen den zhodnotily. Co se jim líbilo a co ne – ze strany organizátorů – bavit se o tom jak se ta která část povedla, jak to

vapadalo s organizací a dezorganizací.

Průběžná nálada – Každý asi zahlédne jak se do tváří jak je kdo unavený, našťvaný, veselý, živý. Jestli dochází k častým rozeprím, jestli jde všechno jak po másle.

Zpětné hodnocení - Posledním záchytným bodem by pak mělo být organizované ohodnocení v kolektivu, buďto vedoucích - Bezprostředně po akci a jen na pár minut. Jde o to Ujasnit si co bylo skvělé, co opakovat, co neopakovat a čeho se vyloženě vyvarovat.

A jelikož velmi záleží i na dětech, přijde mi jako vcelku rozumné, pobavit se o akci i s dětmi. Nejlépe hned další schůzku po akci, kdy si ještě všechno jakž takž pamatují.

Názor vedoucích x dětí

Jak už jsem říkala, je důležité se kouat na vše z nejvíce možných stran. Proto je důležité průběžně sledovat vývoj dění a poté se ptát a nechat refletovat co nejvíce lidí. Když se totiž člověk zeptá několika lidí, téměř vždy se najdou odlišnosti a pokud ne u dvou vedoucích pak u vedoucího a dítěte vždycky. Každému připadá důležitá jiná část. Dítě nevidí nepořádek v zákulisí, vidí až scénu a řeší nedokonalosti na ní, zatímco vedoucí řeší především ustrojení do koečného kostýmu. Nakonec se tak dozvíme že to co jsme si mysleli že bylo problémem, pro děti vůbec neexistovalo. Což je z jedné strany dobře, ale aby vše fungovalo, chce to mít zařízený hladký průběh mezi vedoucími a při přípravě. Nesmí se vyskytovat příliš třecích ploch. Takže názor dítěte a názor vedoucího mají stejnou váhu, pro děti to děláme a u vedoucích chceme aby to dělali rádi.

Na závěr

Chtěla bych napsat, že vše co je zde napsáno je pouze hrstka toho, co by se o daném tématu dalo napsat. Vše je napsáno bez externích zdrojů či to čerpá z osobních zkušeností z chodu našeho oddílu. Doufám že i přes občasnou chaotičnost a nesystematičnost, jsem napsala něco co k něčemu může být.